

Lineární algebra a geometrie pro matematiky - ZS 08/09

Příklady - Homomorfismy v souřadnicích

1. Uvažujme v prostoru $\mathbb{R}^3$ podmnožiny $M = \{(1, 2, 1), (2, 1, 2), (1, 2, 3)\}$ a $N = \{(1, -1, -1), (-1, 1, -1), (1, -1, 0)\}$. Ověřte, že obě množiny jsou báze, najděte souřadnice vektoru $(1, 1, 1)$ vůči oběma bázím a ověřte vztah mezi oběma sadami souřadnic pomocí vhodné matice přechodu.
2. Určete matici homomorfizmu $f : T^3 \rightarrow T^4$, $f((x_1, x_2, x_3)) = (x_1, x_1, x_2, x_3)$ vzhledem ke kanonickým bázím T^3 a T^4 a vzhledem k bázím $M = \{(2, 1, 1), (1, 2, 1), (1, 1, 2)\}$ a $M' = \{(1, 1, 0, 0), (1, 0, 1, 0), (1, 0, 0, 1), (0, 1, 0, 1)\}$. Určete jádro a obraz f .
3. Homomorfizmus $f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2$ má vzhledem k bázím $\{(1, 1, 0), (1, 0, 1), (0, 1, 1)\}$ a $\{(1, 1), (2, 0)\}$ matici

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}.$$

Určete obraz vektoru (x, y, z) .

4. Určete matici přechodu od báze $M = \{x^2 + 2x + 1, 2x^2 + 1, x^2 - x\}$ k bázi $N = \{x^2 + 2, x^2 - 3x + 1, x^2 + x + 3\}$ prostoru $P^2\langle -1, 1 \rangle$.
5. Najděte automorfizmus f VP $\mathbb{R}^3$, který je sám k sobě inverzní a pro který $f((2, 3, 1)) = (1, 0, 2)$ a $f((0, 0, 1)) = (0, 0, 1)$.
6. Je dán homomorfizmus $f : \mathbb{R}^4 \rightarrow \mathbb{R}^4$

$$\begin{aligned} f \left(a \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} + b \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} + c \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} + d \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \\ -1 \end{pmatrix} \right) \\ = a \begin{pmatrix} -1 \\ 2 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} + b \begin{pmatrix} 2 \\ 0 \\ 0 \\ 2 \end{pmatrix} + c \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix} + d \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix} \end{aligned}$$

Rozhodněte, jestli je f automorfizmus a pokud ano, najděte matici inverzního automorfizmu vzhledem ke kanonickým bázím.

7. Dokažte, že pro f endomorfismus T^n jsou následující tvrzení ekvivalentní:

- (a) f je automorfismus
- (b) f je monomorfismus
- (c) f je epimorfismus

8. Nechť $v \in \mathbb{R}^3$. Určete matici homomorfismu $f_v(x) = v \times x$ daného vektorovým součinem s v vůči kanonické bázi a bázi $\{(1, 1, 0), (1, -1, 0), (0, 0, 1)\}$. Určete jádro a obraz tohoto homomorfismu.

9. Nechť $f : \mathbb{R}^4 \rightarrow \mathbb{R}^5$ je homomorfismus určený vztahem

$$f(x_1, x_2, x_3, x_4) = (-x_1 - 2x_2 + x_3, x_1 + x_2 - x_4, x_2 - x_3 + x_4, x_1 + 2x_2 - x_3, x_1 + x_3 - 2x_4)$$

Najděte nějakou bázi M jádra zobrazení f a nějakou bázi N obrazu zobrazení f . Dále najděte nějaký doplněk W podprostoru $\text{Ker } f$ v $\mathbb{R}^4$ a takovou jeho bázi P , aby matice zúženého zobrazení $f|_W$ vzhledem k bázím P a N byla jednotková matice.

10. Nechť $v \in T^n$ a $p_v : T^n \rightarrow T^n$ je zobrazení dané pro libovolný vektor $x \in T^n$ vztahem $(p_v(x))_i = (\sum_{j=1}^n v_j x_j) v_i$.

- (a) Ověřte, že p_v je lineární zobrazení.
- (b) Najděte matici zobrazení p_v vzhledem ke kanonickým bázím.
- (c) Určete jádro, obraz a hodnotu zobrazení p_v .
- (d) Najděte bázi $M \subset T^n$ tak, aby matice zobrazení p_v vůči bázi M obsahovala nejmenší možný počet nenulových elementů.

11. Nechť V je prostor všech reálných čtvercových matic stupně 2 a definujme zobrazení $f : V \rightarrow V$ vztahem $f_B(X) = BXB^{-1}$, kde

$$B = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}$$

Určete matici zobrazení f_B vzhledem k bázi

$$M = \left\{ \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \right\}$$